

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Espen Solberg
Forskningsleder
NIFU

19-09-19

Lange spor i forskningen

Metoder for å evaluere langsiktige effekter

Evalueringskonferansen 2019, Drammen, 19.09.19

Disposisjon

- Hvorfor evaluere effekter av forskning?
- Metodiske valg og utfordringer
- Erfaringer fra effekteanalyser på tre områder
  - ✓ Forskning på mental helse
  - ✓ Utviklingsforskning
  - ✓ Velferdsforskning
- Tanker og forslag til framtidige evalueringer

Fra input til impact i forskningspolitikken

«...the returns on basic research are so large that it is hardly necessary to justify or evaluate the investment.»

NSF Director Alan T. Waterman, (Basic Research: A national Resource, 1957)

*“I am strongly convinced that the core values of Horizon 2020 and its successor have to be **Excellence, Openness and Impact.** (...) We have an obligation and an incentive to be much better at understanding and communicating the impact of what we do.”*

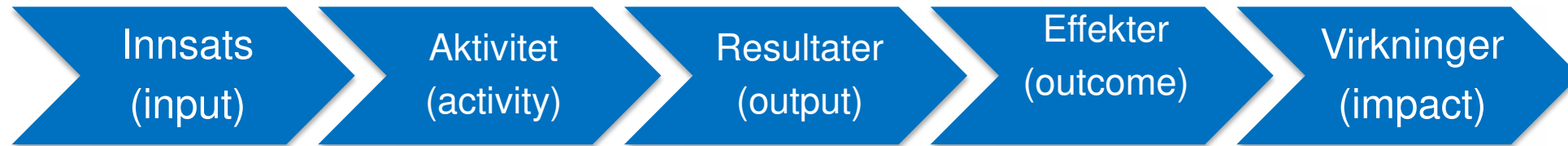
EU-Commissioner for Research Science and Innovation, Carlos Moedas, 2015

Impact i praksis

- «*[Det nye styringssystemet for Forskningsrådet skal] sikre eit system med meir strategisk og overordna styring av Forskningsrådet, med meir vekt på **verknaden** av verksemda til Forskningsrådet*»

Kunnskapsdepartementet, Prop. 1 S (2015–2016)

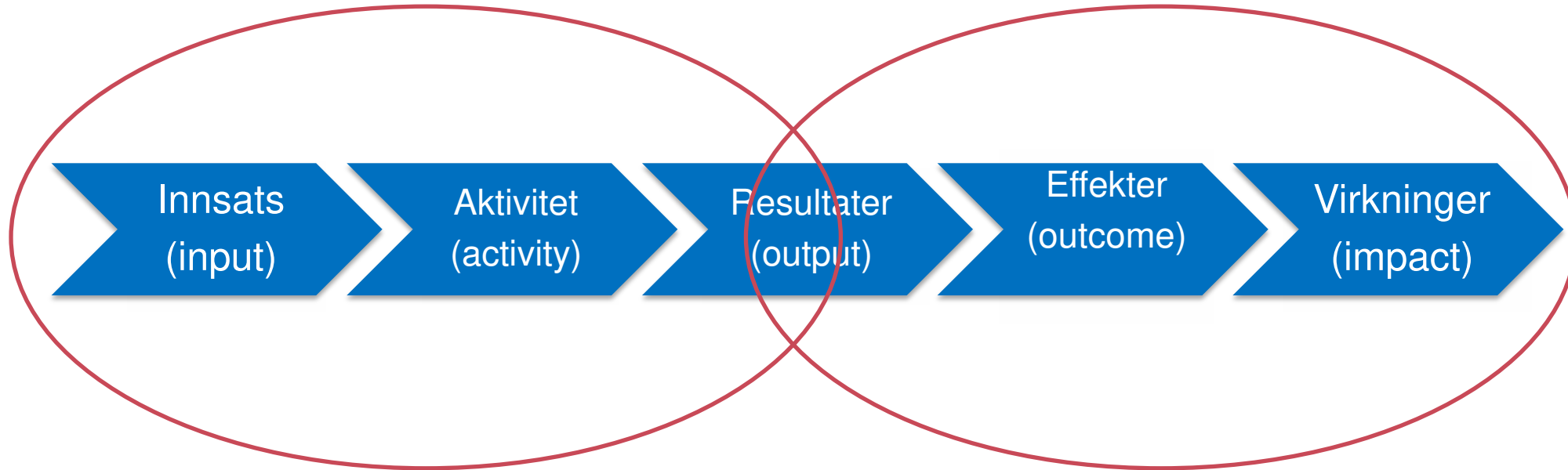
Hva skal evalueres?

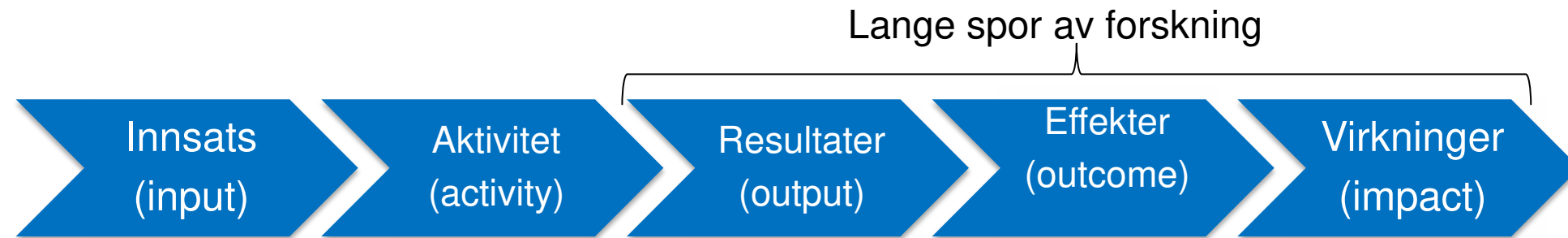
Hva skal evalueres?

Tidligere fokus

Nytt fokus

Hva skal evalueres?

Lange spor av forskning: Tre konkrete analyser

Har forskningen på mental helse bidratt til bedre behandling og helse?

En studie av Forskningsrådets programmer på mental helse, psykisk helse og rusmiddelforskning på 2000-tallet (2015)

Har norsk utviklingsforskning bidratt til reelle samfunnsforbedringer i Sør?

En studie av Forskningsrådets 10 programmer for utviklingsforskning i perioden 1994-2014 (2018)

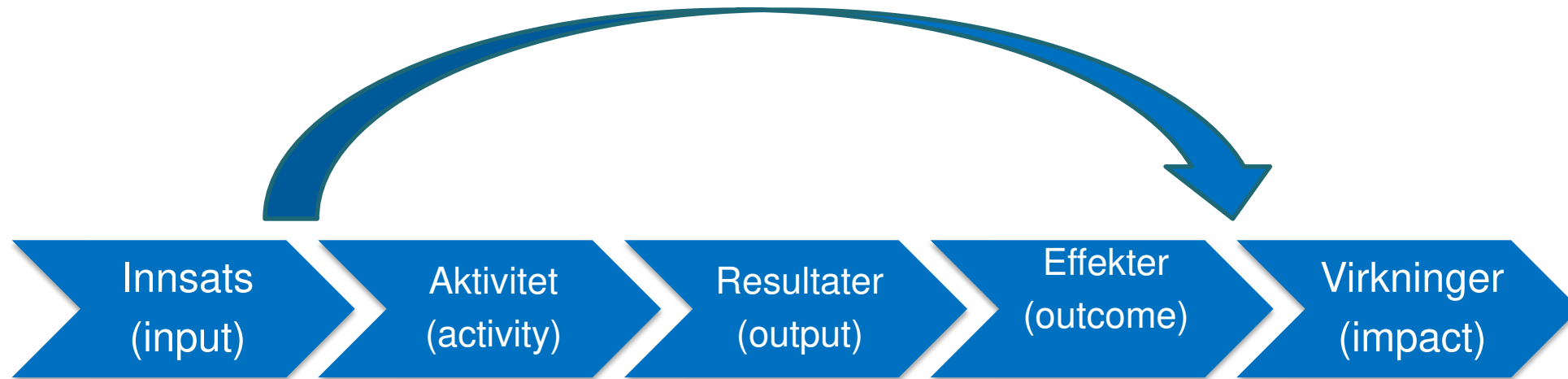
Har det blitt mer velferd av all velferdsforskningen?

En studie av Forskningsrådets programmer for arbeidslivs- og velferdsforskning 2000-2014 (2019)

Metodiske utfordringer

- Latenstid
- Attribusjonsproblemet
- Komplekse relasjoner mellom forskning og samfunn
- Avgrense og definere innsats og aktivitet
- Negative effekter

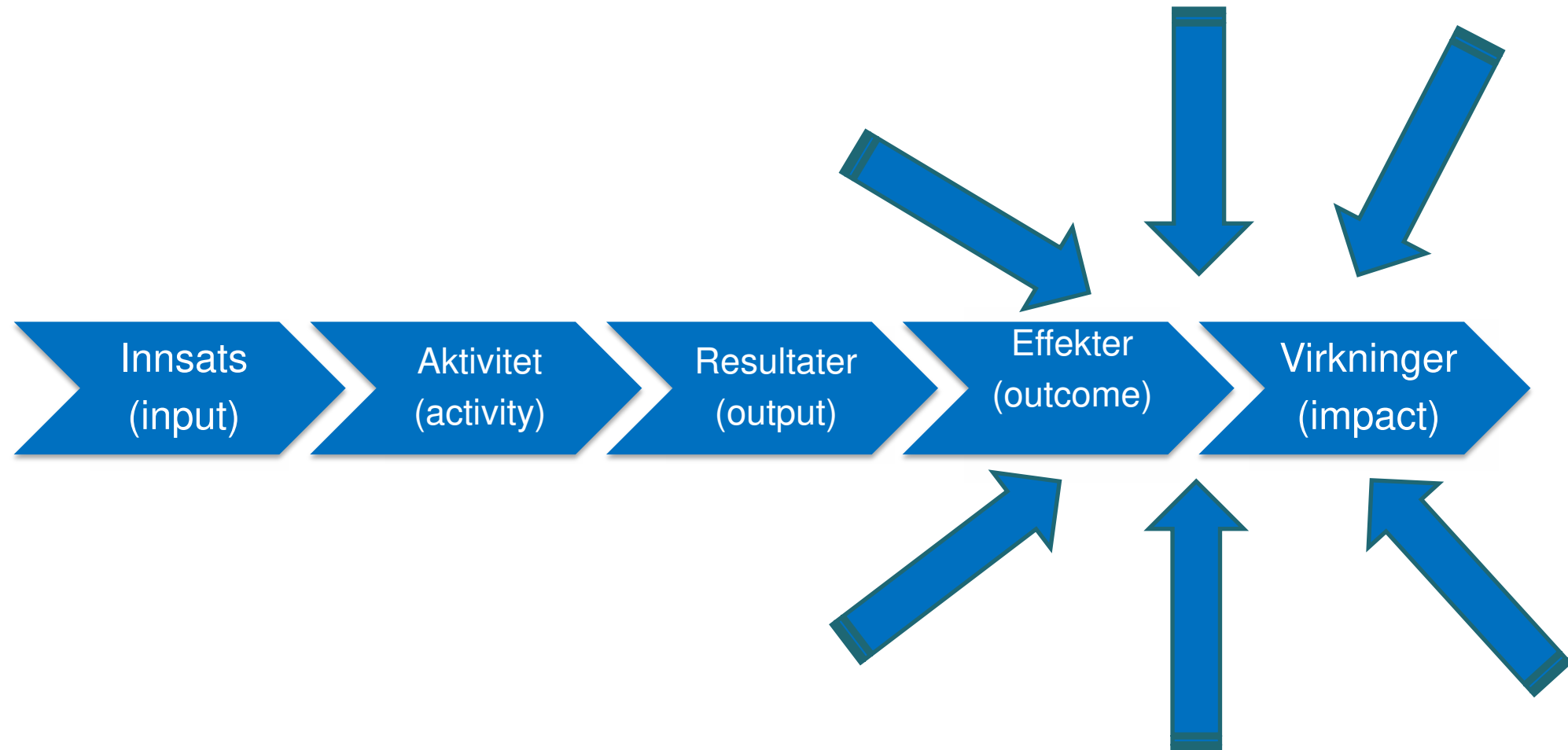
Lang tid fra forskning til effekt....

Metodiske utfordringer

- Latenstid
- Attribusjonsproblemet
- Komplekse relasjoner mellom forskning og samfunn
- Avgrense og definere innsats og aktivitet
- Negative effekter

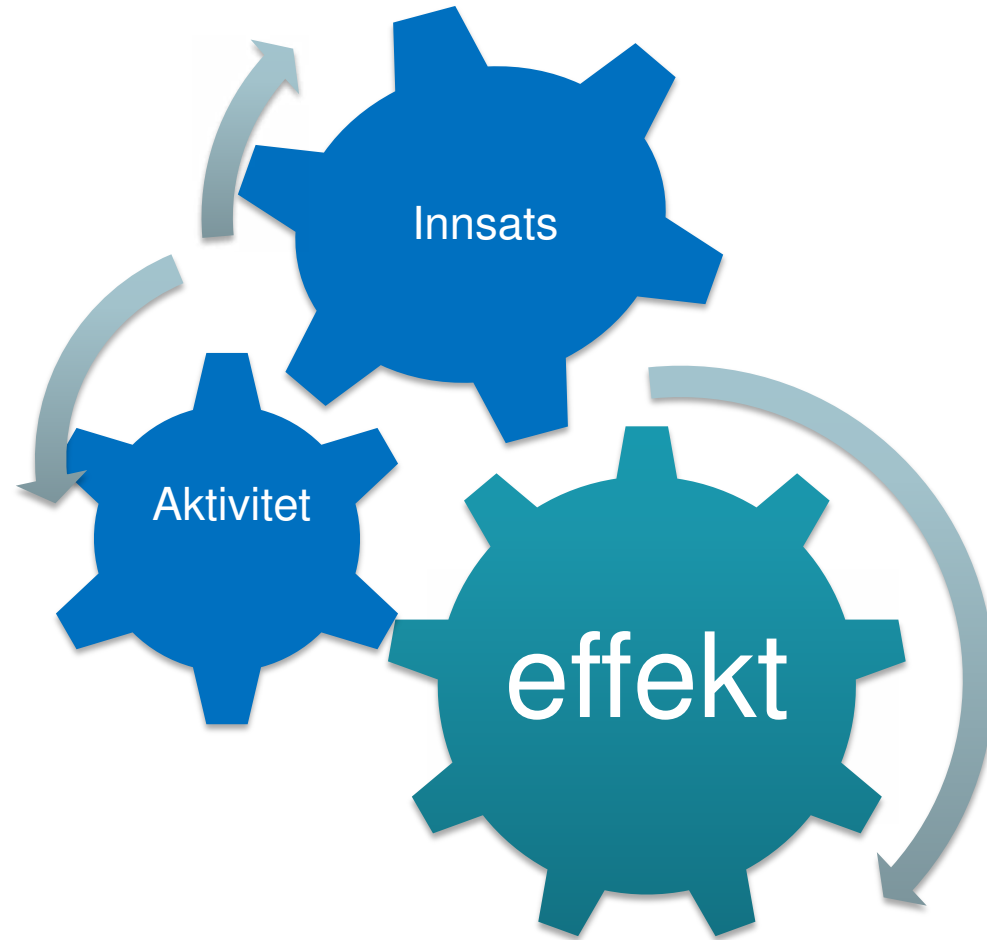
Effekter kan skyldes andre faktorer enn forskning.....

Metodiske utfordringer

- Latenstid
- Attribusjonsproblemet
- Komplekse relasjoner mellom forskning og samfunn
- Avgrense og definere innsats og aktivitet
- Negative effekter holdes tilbake

Effekter av forskning ikke en enveis prosess.....

12 veier til samfunnseffekter av forskning

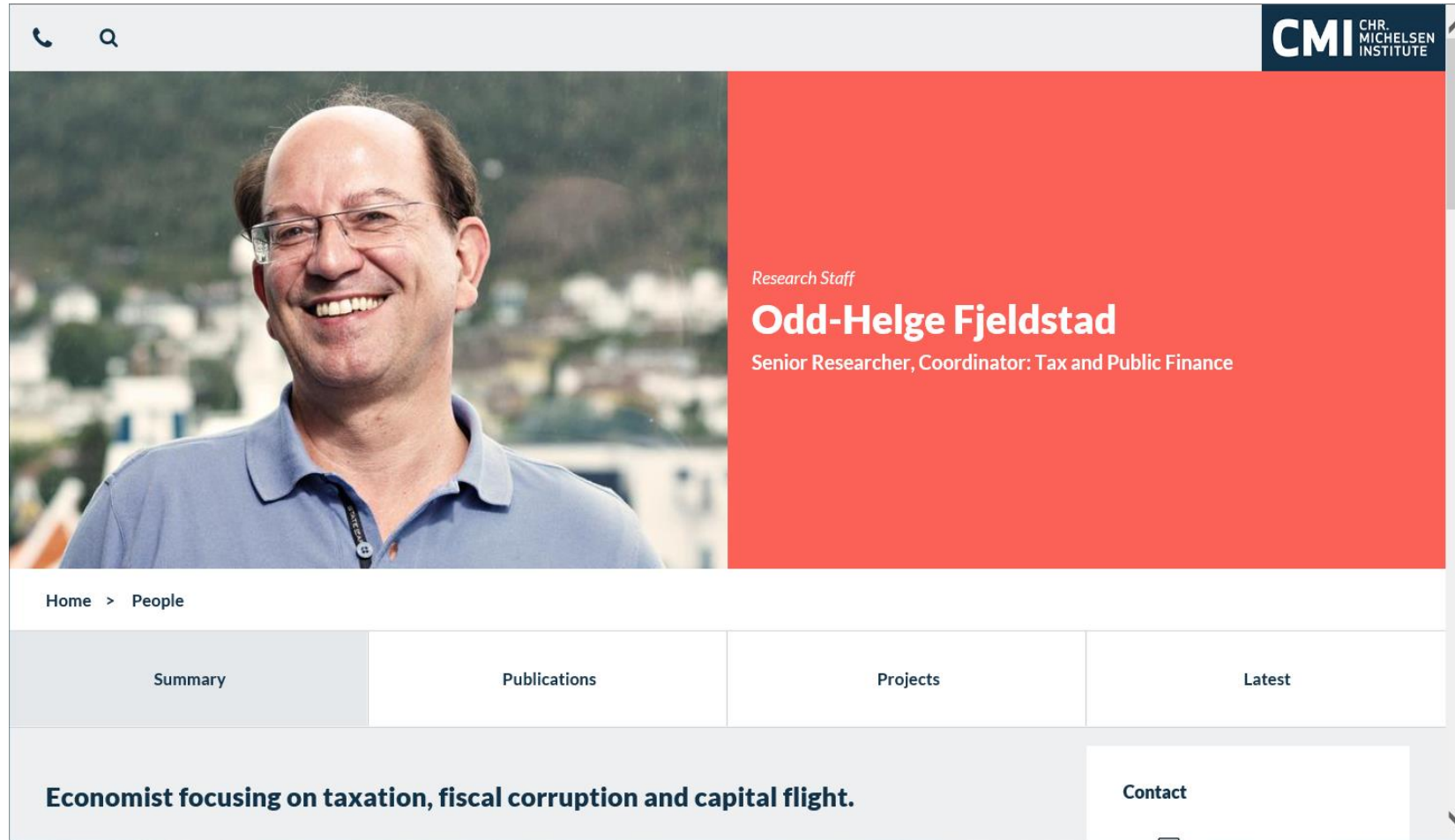
General pathway	Pathways
Dissemination	1. The interactive dissemination pathway
Cocreation	2. The collaboration pathway
	3. The public engagement pathway
	4. The expertise pathway
	5. The mobility pathway
Reacting to societal change	6. The 'anticipating anniversaries' pathway
	7. The 'seize the day' pathway
	8. The social innovation pathway
	9. The commercialization pathway
Driving societal change	10. The 'research engagement as a key to impact' pathway
	11. The knowledge 'creeps' into society pathway
	12. The building 'new epistemic communities' pathway

Våre metoder og tilnærminger

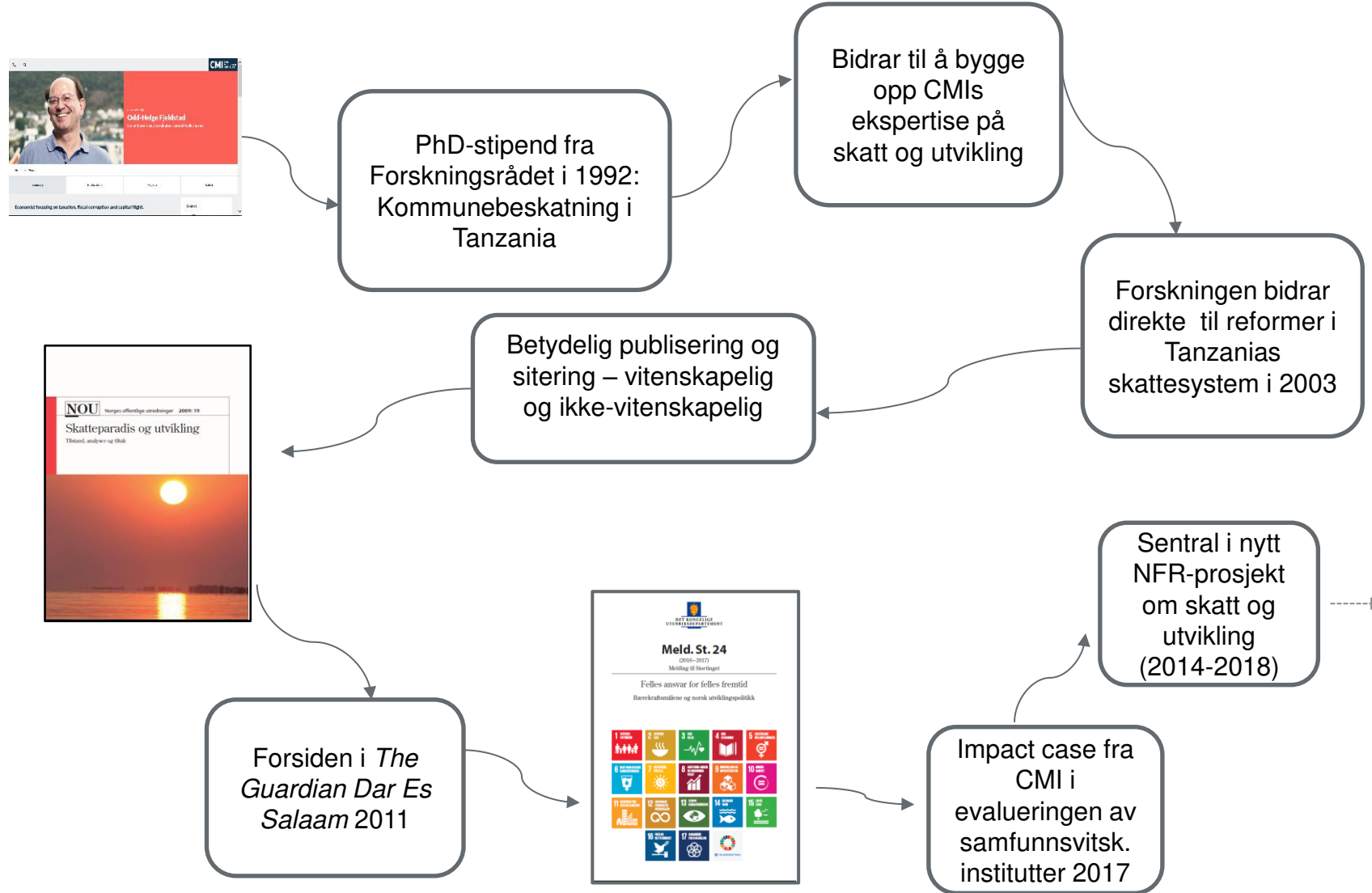
Metoder og kilder	Mental helse	Utvikling	Velferd
FoU-statistikk	X	X	X
Bibliometri	X	X	X
Registerdata (til karrieresporing)	X	X	X
Surveydata (av brukere av forskning)			X
Systematic reviews	X		
Organbasen (offentlige styrer, råd og utvalg)		X	X
Altmetrics/nyhetssøk	X		
Intervjuer	X	X	X
Selvrapporterte case		X	X
Dokumentanalyse		X	X
Andre evalueringer			X

Fra NFR-støtte til impact: Et eksempel...

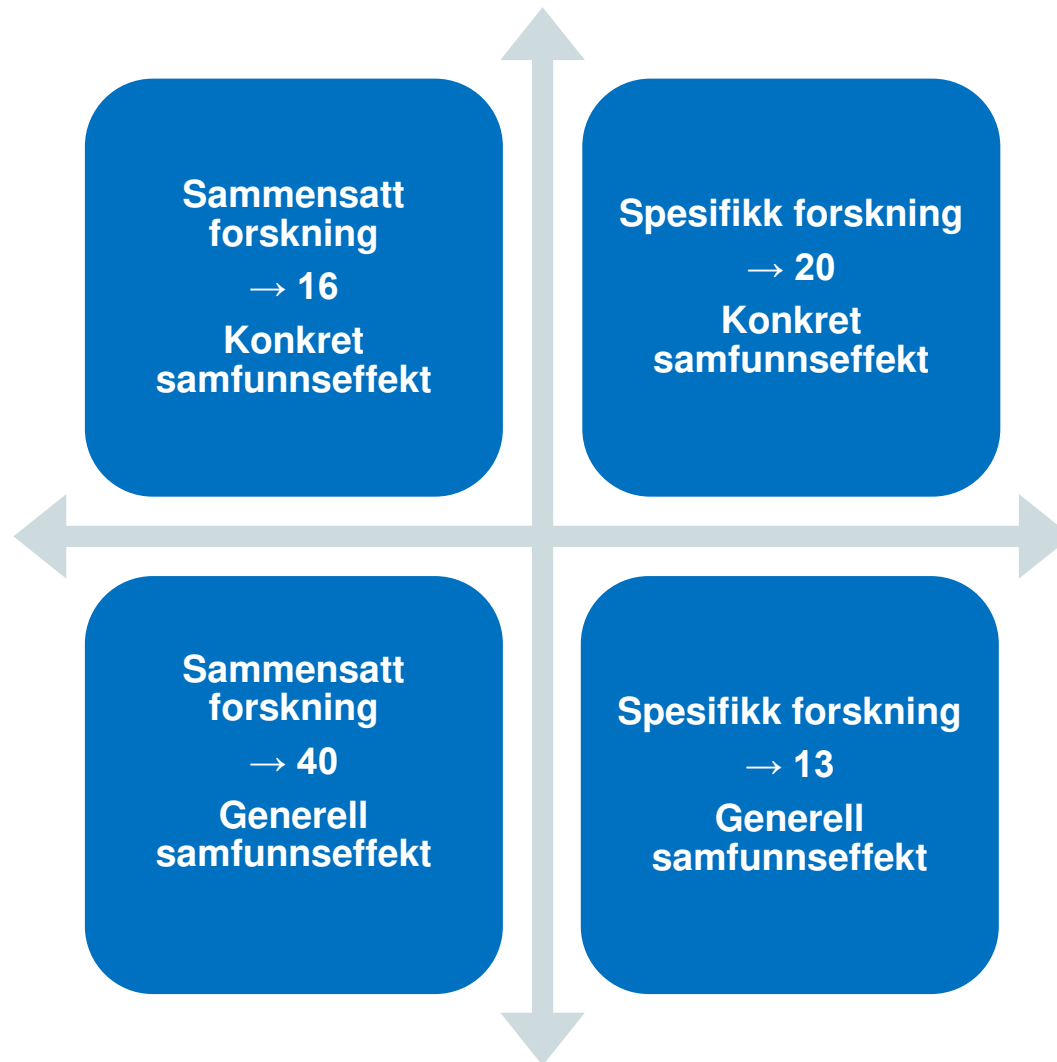

The screenshot shows a mobile website profile for Odd-Helge Fjeldstad. At the top right is the CMI logo (CHR. MICHELSEN INSTITUTE). On the left is a portrait of a smiling man with glasses. To the right of the portrait, the text reads: "Research Staff", "Odd-Helge Fjeldstad", and "Senior Researcher, Coordinator: Tax and Public Finance". Below the portrait is a breadcrumb trail: "Home > People". Underneath is a horizontal menu with four items: "Summary", "Publications", "Projects", and "Latest". At the bottom left, there is a bio: "Economist focusing on taxation, fiscal corruption and capital flight." At the bottom right, there is a "Contact" button. The interface includes standard mobile navigation icons like a phone, search, and back arrow.

Fra NFR-støtte til impact: Et eksempel...

4 arketyper for forskning og effekter

Metodiske erfaringer

- Vanskelig å koble forskningseffekter til én bestemt finansieringskilde
  - Følge PhD og Post.doc og andre med fullfinansiering
- Begrensninger og muligheter ved bibliometri
  - Avdekker primært vitenskapelig formidling og gjennomslag
  - Store muligheter for å kartlegge forskningsprofil og samarbeidsmønstre
- Brukere har ofte begrenset og indirekte kjennskap til forskning
- Fortsatt primitive verktøy for å kartlegge forskeres deltakelse i media og samfunnsdebatt
- Nødvendig men utfordrende å spore forskningseffekter utenfor Norge
- Hovedkanalen – formidling gjennom undervisning – er lite dekket

Veien videre: Framtidige metoder og tilnærminger

- Knytte effektene av forskning tettere til intenderte forventninger (programteori, søknader)
- Fra analyser av spor til analyser av reell innflytelse (semantisk tekstanalyse mv.)
- Mer sofistikert karrieresporing (kobling av registerdata)
- Altmetrics – bedre verktøy, bedre metoder

Punkter til diskusjon

- Bør vi *evaluere* eller *studere* effekter av forskning?
- Er det for ambisøst å knytte samfunnseffekter og –virkninger til spesifikk forskning? Bør vi fokusere mer på *bruk* av forskning?
- Bør vi ta mer hensyn til de komplekse/gjensidige relasjonene mellom forskning og samfunn?
- Hva med negative effekter?

www.nifu.no

NIFU